

Aalesund Historielag

Postboks 150, 6001 Ålesund
aalesund.historielag@gmail.com
www.aalesundhistorielag.org

Gunnar Haagensen
dagl. leder i Stallane AS
Rasmus Rønnebergsgt. 21
6002 ÅLESUND

Ålesund, 31. mai 2017.

Innspill til bygging av Badeland og leiligheter på Øvre Utstillingsplass i Ålesund

Aalesund Historielag ble stiftet for tre år siden med det formål å drive historieformidling og kulturminnevern. I nye byggeprosjekter som berører Ålesunds verneverdige bymiljø er vi opptatt av å bidra med å gi faglige innspill til god integrering og ivaretagelse av byens historiske særpreg. Styret i Historielaget har interessert fulgt med i planene til firma Stallane AS for å bygge Badeland og leiligheter på Øvre Utstillingsplass i Ålesund. Dette er et prosjekt vi synes er spennende, og håper det kan bli en berikelse for bysentrum. I denne forbindelse vil vi her luften noen ideer som forhåpentligvis kan være et positivt bidrag til utformingen av dette byutviklingsprosjektet.

Badeland har opp gjennom årene blitt presentert flere ganger i lokalavisene. Vi har lagt merke til at samtlige tegninger av de nye husene forutsetter å rive bygningen som går under betegnelsen Stallane. Vi lurer på om det hadde vært mulig å finne en løsning som i hvertfall delvis kunne integrert denne viktige byhistoriske strukturen i et evt. nybygg heller enn at den blir fullstendig jevnet med jorda.

Stallane ble oppført i 1913 etter tegninger av arkitekt Mathias Brække, og kan betraktes som del av gjenreisningsbebyggelsen etter bybrannen. Den karakteristiske utformingen av Stallane er estetisk knyttet til omgivelsene og utformet i godt samspill med naboen Nørvøyskolen. Stallane ble oppført for å regulere området i en øvre utstillingsplass, og var dermed en viktig brikke for å utvikle stedet til å gi Ålesund en plass hvor man kunne arrangere større utstillinger m.m. Allerede i 1913 ble den første landbruksutstillingen avholdt her (jfr. bilde nedenfor). Dyrene som ble utstilt på landbruksutstillingene fikk sine staller i denne bygningen, som seinere også har blitt benyttet som boliger for mennesker samt benyttet som redskapslager.

På faglig grunnlag er Stallane uten tvil et verdifullt kulturminne i Ålesund. Funksjonen til bygningen er faktisk helt unik i byens historie. Den knyttes videre direkte til landbruksutstillingene, som jo har gitt navn til Utstillingsplassen. Stallane har dermed en sentral posisjon som verneverdige bygning i Ålesund sentrum, og det ville bli et stort tap for byen å miste dette landemerket.

Hvis Badeland skal realiseres vil Aalesund Historielag sterkt oppfordre til at i hvertfall fasaden og de delene av interiøret i Stallane som er verneverdige blir bevart og integrert som inngangsparti til det nye bygningskomplekset. Dette burde absolutt være mulig å få til. Gjettede dører og vinduer i fasaden vil kunne åpnes opp igjen, og rekkverket med sine karakteristiske murstolper på toppen av bygningen kan danne en fin avslutning på en terrasse foran selve Badeland.

Etter å ha studert foreløpige arkitekttegninger fremlagt de siste årene for Badeland og leiligheter på Øvre Utstillingsplass ser vi at de nye bygningene bryter sterkt med det kulturhistoriske bymiljøet i området. Jfr. skisser fremlagt i Nytt i Ukas nettavis 10/3-2015 (www.nyttiuka.no/default.aspx?id=59165&menu=617), på hjemmesiden til Lund & Slaatto Arkitekter (www.lsa.no/lesund-bybad) samt de siste skissene fra Invit Arkitekter, som er offentliggjort via Ålesund kommune (<http://innsyn.alesund.kommune.no/wfdocument.aspx?journalpostid=2017030158&dokid=1390969&versjon=1&variant=A&>)

Vi vil oppfordre til at Badeland og nye leiligheter utformes med utgangspunkt i de arkitektoniske kvalitetene i Stallane, Nørvøyskolen og sistnevntes gamle gymnastikksal (jfr. bilde nedenfor). Denne tankegangen om integrering knytter seg tett opp til Riksantikvarens nylig presenterte bystrategi, hvor det oppfordres til mer tilpasning og mindre kontrast når det gjelder nybygging i historiske bymiljøer, jfr. www.riksantikvaren.no/Aktuelt/Nyheter/Lanserer-bystrategi.

Ved å ta utgangspunkt i nevnte arkitektoniske former karakteristisk for stedet samt ved å integrere den eldre verneverdige bygningen Stallane i noe nytt ville Badeland-komplekset inkl. leiligheter kunne skille seg særdeles positivt ut fra veldig mange andre byutviklingsprosjekter. Altfor mange nye utbygginger har de siste årene visket ut viktige deler av særpreget i Ålesunds historiske bymiljø gjennom å fjerne eldre strukturer og/eller bryte sterkt med den tradisjonsrike arkitekturhistoriske egenarten. Slik vi skjønner de siste utbyggingsplanene for Øvre Utstillingsplass er det nå meningen å oppgradere skolens nye gymsal – som i dag er et dårlig tilpasset fremmedelement i området – samt skape et grønt areal som henger sammen med Byparken. Vi ønsker alle slike positive tiltak velkommen.

Noen mindre justeringer i utbyggingsplanene vil etter vårt syn kunne sikre at Badeland inkl. leiligheter på Øvre Utstillingsplass kan bli et utmerket eksempel til etterfølgelse for andre byutviklingsprosjekter. Vi håper våre ideer kan brukes til inspirasjon i det videre arbeidet med dette byggeprosjektet.

Vi stiller gjerne vår kompetanse til rådighet som faglig instans i denne saken og i forbindelse med andre fremtidige spørsmål som berører Ålesunds særpregede kultur- og arkitekturhistoriske bymiljø.

Med vennlig hilsen

Styret i Aalesund Historielag

Bildet viser Øvre og Nedre Utstillingsplass i Ålesund under Landbruksutstillingen i 1913. Nørvøyskolen, Stallane og skolens gamle gymnastikksal utgjør her et estetisk og høyst tiltalende arkitektonisk anlegg ved foten av byfjellet Aksla. Til inspirasjon for utforming og integrering av det planlagte Badeland inkl. leiligheter.

Kopi sendes til:

Riksantikvar Jørn Holme.
Fylkeskonservator i Møre og Romsdal Bjørn Ringstad.
Rådmann i Ålesund kommune Astrid Eidsvik.
Plan- og bygningssjef i Ålesund kommune Ole Søvik.
Invit Arkitekter AS.
Sunnmørsposten v/journalist Hilde Hovik.